

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fieca una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doidecari, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tac'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu ee voru mai primi publicari.

Nr. 5.

Brasiovu, 19. Ianuaru 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Scire oficiala.

Suntemu provocati de catra on. camera comerciala si industriala a publicá urmatorulu decretu ministerialu privitoru la telegrafia in limb'a romanésca:

Nr. 10604/274 1862. Natur'a cea singulara a telegrafulu electro-magneticu cere, cá limbile in care se intretiene comunicatiunea internationala telegrafica, se se marginésca la unu numeru catu se póte mai micu.

Tractatele internationale incheiete pentru telegrafia suferu preste totu numai doua limbi, care in Europ'a sunt cele mai latite, adica limb'a franceza si limb'a germana, candu de alta parte tocma si intrebuintiarea limbei engleze si acelei italiene este concésa numai intre óresicare margini. Aceleasi temeuri care au impusu asemenea restringeri in comerciulu internationalu, isi au a loru valóre mai vertosu si in comerciulu din laintru alu monarchiei austriace, in care esista limbi atatu de multe si asiá diterite, eara intre acestea inca si de acelea, ale caroru litere nu se potu reproduce prin alfabetulu generalu telegraficu.

Deci daca spre a corespunde dorintiei negociatorilor din Brasiovu in comerciulu telegraficu cu amicii loru de afaceri in Principatulu Romanescu, intrebuintiarea limbei romanesci, atunci nesmintitu s'ar ridicá in timpul celu mai scurtu alte glasuri pentru priimirea de depesie in tóte celelalte limbi ale tierilor austriace, eara ministeriulu nu ar puté denegá dupa dreptate in alte casuri aceea ce a concesu intr'unu asemenea casu.

Parasirea sistemii observate pana acumu de a margini limbile ar amerintia pe institutul telegraficu cu cele mai critice confusiuni, eara deslegarea problemei sale, care sta intru inaintarea iute si sigura a depesioru telegrafice, o ar ingreuna preste mesura séu o ar face preste putintia.

Acestea consideratiuni spre a s'a parere de reu nu earta pe ministeriula de comerciu, cá se incuviintieze petitiunea din 20. Dec. 1862 a onorabilei camere comerciale si industriale.

Vien'a 5. Jauuariu 1863.

Wickenburg m. p.

Fia-caruia ce este alu seu.

K. Korunk din Clusiu are o rubrica deschisa de mai multu timpu, titulata: „Revist'a foiloru sasesci si romanesci.“ — Numitul jurnal publicu sub acésta rubrica adesea extracte mai vertosu din art. mai mari din cati esu in Gazet'a si in Telegrafu. Acestu modu de a face cunoscute cu incetisiorulu si publiculu ungurescu din Ardealu produptele publicitatii romanesci este insinesi fórte bunu. Ceea ce inse trebue se dea o mare smintéla nu numai publicistiloru romani, ci si publiculu cititoru este impregiurarea, cumuca extractele unguresci facute din romanesc pre catu uneori sunt nemerite, pe atat'a altadata sunt fórte neingrijite, traductiunea confusa, idiotismii si proverbiile romanesci traduse prea intortocatu. Noi din partene privindu la scopulu susu atinsei reviste amu trecutu pana acumu cu tacerea oricate neregularitati de traducere ni s'a in-

templatu a intimpiná pana acumu, pentruca amu speratu, cumuca traducatorulu va invatiá cu timpu si mai bine romanesc; ne-amu mai mangaietu si cu aceea, ca epoch'a, in care vietuimu, este totuodata epoch'a superficialitatii, epoch'a unei publicitatii spulberate, sburatóre, saritóre dela unu obieptu la altulu, dintr'o tíera in alt'a, fara ordine si sistema, plina de anachronismu, de schimbarea loculu si a persóneloru. Cu tóte acestea negrija a lui „Korunk“ nu o potemu nicidecumu trece cu vederea: déca adeca dinsulu atribue unuia ceea ce a scrisu altulu. Acésta s'a intemplatu in Korunk Nru 9 din 21. Ianuaru, unde articulu „Unionistii“ din Gazet'a Nrii 101 et 102 ai a. tr., carii pórtu in fruntea loru dat'a din Blasiu, 22. Dec. 1862 ni se atribue cu sil'a si puterea mie, fara a observá totuodata si diversitatea in stilu carele caracteriséza atata de frumosu pe totu ce scrie auctorulu articuliloru Unionistii. Sciu eu fórte bine, ca la o sama nu numai de unguri si sasi, ci si la unii romani lea casignatu camu de trei ani incóce se me faca pe mine respundietoru pentru ori ce ese in Gazet'a mai batatoru la ochi; cu alte cuvinte: ómeniloru le-aru placé se aiba cá si odinióra evreii, cate unu tiapu, pre care la timpu de nevoia se incarce orice pecate si apoi se'i

Cu tóte acéstea, in a. 1840. catra Siberia. Cu puçinu cuprinsulu articuliloru de fondu din Nrii 101 si 102, inse ceea ce nu este alu meu, nu voiu si nu poçiu priimi asupra mea; eara cu celea ce esu din condeiulu meu paremise ca v'amu aratatu si pana acumu destula vanitate, pentruca mai totudeauna leamu subscrisu, déca nu cu numele intregu, celu puçinu inse cu literele initiale. Asiá de es. articulu din Gazet'a Nr. 1 a. c. subscrisu cu G. B., despre care Korunk ve spune ca cuprinde totu numai secaturii*), este intru adeveru alu meu. Apoi vedeti Dv. ómeni buni, cum eu nu'mi ascundu nici macar secaturile, cu care am intimpinatu alte secaturi ale Dlui D. din Nrii 177 si 178 alu lui K. Közlöny.

Noi romani avemu trei proverbiu sinonime:

Cum e sfantulu, si tamai'a.

Cum e capulu si tichi'a.

Cum e buna diu'a, e si multumit'a.

Dn. D. este in adeveru unu barbatu, si bravu si invatiatu, carele face natiunii sale multa onóre; elu inse mai vertosu cu privire la romani, pe carii ii cunosce prea reu, eara limb'a loru nicidecumu, isi are gargaunii**) sei, ideile sale ficse, asupra carora este pecatu a'si perde cineva timpul luptanduse intr'unu modu seriosu. Ci paremise ca aci ne este verb'a numai de articulu propriu si de articulu altora.

Rogu pe On. Redactiune a lui Korunk, cá pe viitoru orice nu am scrisu eu, se nu'mi atribue mie; presupunu totu odata atatu simtiu cavalerescu la dins'a, ca si va retrage asertiunea din Nr. 9 si va spune publiculu seu, ca art. Unionistii este publicatu dela Blasiu, precumu si este intru adeveru. G. Baritiu,

*) Haszontalanságok.

**) Grille.

TRANSILVANIA. Brasiovu, 26. Jan. n. (Calea ferata.) Publiculu nostru de aici incepú a se ocupá din nou si mai in adinsu cu cestiunea calei ferate. Acciasi ómeni carii mai nainte cu 2 si cu 3 luni detaima pe D. C. Maager câ ambla de colo pana colo batendu drumurile Europei pana la Londonu si pe airea, fara nici unu folosu, acumu se invoiescu bucurosi, cá se mai remana pe spesele cetatii si ale districtului nostru in Vien'a, se védia, dóra in legaminte cu comitetulu ungurescu va fi in stare de a mijloci o concessiune dela Mai. Sa deadreptulu, fara a mai astepta conclusulu senatului imperialu. Pre catu scimu noi din fontana autentica, cestiunea liniei Oradea-Clusiu-Brasiovu ajunse pana in acestu momentu in acelu stadiu, ca o parte a Ddloru ministrii tiene un'a ca, déca ardeleniloru si ungureniloru le trebuesce susu numit'a linia, ei se se invoiesca a tramite deputati in senatulu imperialu intru intielesulu patentei din 26. Fauru 1861 si atunci voru avé calea ferata, déca senatulu imperialu o va incuviintia si va lua asupr'asi garanti'a pentru interese. Alti ministrii earasi dîcu, ca de si ardelenii si ungurenii voru tramite la Reichsrath, acesta totusi póte se dea concessiune déca va voi, imperatulu inse de sinesi numai din plinatatea potestatii sale imperatesci nu va mai dá asemenea concessiuni, ei va astepta se védia ce díce senatulu imperialu. D. Maager inse si mai multi soci de ai sei sta mortîsiu pe aceea, cá suveranulu se dea concessiunea dela sinesi cu delaturarea ori carei forme constitutionale! — Intre acestea Herm. Zeitung are reintî'a cá se plesnéca brasioveniloru in fačia, cumuca lini'a de cale ferata, pe carea o apara ei in aliantia cu ungurii, este lini'a cea mai ferbinte dorita de Kossuth cu scopu adica, cá prin aceea se se impreune tóta natiunea maghiara de altumintrea prea respandita, eara anume secuimea se se mai apropie de ungurii din pustele Ungariei. Draculetiulu de Herm. Zeitung adica se pare ca tiene minte fórte bine, cumuca sasii din Brasiovu au fostu intre cei dinteu, carii in an. 1849 prin deputatii loru tramisi la Debrecinu s'au inclinatú conventului revolutionariu si guvernului Kossuthianu de atunci. Kronst. Zeitung din 23. Jan. a. c. se apara ce e dreptu din tóte poterile in contra reutatóseloru prepusuri redestepate prin Sibianulu. Kronst. Zeitung inse ar trebui se nu uite ceea ce tocmai dinsei ei este fórte usioru a tiené in mînte, cumuca asiá numitulu si pich bino cunoscutulu veruacitigangssystem avú si mai are inca in sinesi o putere fermeatóre, nimicítóre pentru toti aceia, carii apuca a fi odala persecutati de o asemenea sistema demonica. Fia-ve de esemplu poporulu romanescu, clerulu si intielginti'a lui. Fiinduca suntemu pururea urmariti si paralisati prin asemenea sistema négra si fiorósa, noi in nici o direptiune nu suntemu in stare de a face pasi mai iuti decatu ai melciloru.

Mai deunadi romanii erá invinuti intr'o societate de barbati alesi, ca de ce nu se dechiara si ei pe fačia si mai cu energia pentru cutare séu cutare linia de cale ferata. Respunsulu nostru la aceea invinuire fú: Pentruca o linia oricare se fia combatuta cu poteri indoiti si cu orice arme, ar fi prea de ajunsu cá jurnalele si fruntasii romaniloru se se dechiare cu tóta seriozitatea in favórea aceleia; in catu noi credemu, ca déca de es. romanii s'aru dechiar'a mai cu deadinsulu pentru lini'a Aradu-Turnu-rosiu, anume Sibienii aru veni in confusiune si s'aru intrebá, ca óre nu au romanii cu acésta óresicare planuri rezervate. Ati vediutu in anulu trecutú cam pe acestu tîmpu, ce sgomotu bizaru se facuse anume in vreo trei cetati ale Ardealului numai din cauza, ca comunei Brasiovilu si adunarii districtului Barciei 'ia plesnitu prin minte, cá pentru astadata se tramita la Bucuresci in caus'a caliloru ferate si unu romanu in persón'a lui B. Sciti bine ce infruntatiuni a luatú respectivele auctoritati cu ocasiunea acésta.

Eata deci, pentru care cauza romanii carii dorescu cá se viie órecandu si in Ardealu vreo cale ferata, nu se mai dechiara nici pentru un'a din liniile disputate. Nu, pentru ca loru li s'a facutu grétia de asiá numit'a politica intrenationala dintre drumuri*), politica de Sachsenland, Szeklerland, Ungarland, Burzenland, Altland, Weinland, Kornland, Maisland, Goldland, et Land des Elends, eara politic'a de marele Principatu alu Ardealului nicairi.

Brasiovu, 29. Jan. n. (Comerciale.) Scaderea cursului monetei cá de siese septemani incóoe produse mari confusiuni in lumea comerciala; prin urmare dupa alte nevoi mai adause si acésta impregiurare oá daraverile se suferé din nou óresicare lovituru. Intr'aceea alte ramuri de comérciu totu

s'ar mai sustiené dintr'o dí pe alt'a, comérciulu inse de mode si galanterii suferé cá niciodata. Ne pare reu de cei ce au a face cu acestu ramu de comérciu, de alta parte inse trebuie se recunóscemu, cumuca scaderea acestui comérciu este unu semnu bunu; cumuca ómenii au mai inceputu a'si veni in minti, a nu mai aruncá banii orbesce pe tóte petecutiele, pantlicutiele si pe alte nimicuri femeiesci, care ne scotu milióne din tíera si ne saracescu poporulu, pentru cá la urma se incépa a'i lipsi si mamalig'a. Mai in scurtu, ca carnevalulu de acumu este, precumu si trebuie se fia, fórte saracu de mundrii si lucsuru desierte. Mai bine ciulu si satulu, decatu mundru si flamandu, este unu vechiu proverbiu ardelenescu.

UNGARIA. Pest'a 24. Jan. (Sciri amestecate.) Adunarea generala a membriloru academieí unguresci tienuta in dílele trecute a fostu un'a din cele mai interesante; a batutu inse la ochi; cumuca doue notabilitati unguresci adica Fr. Deák si baronu Oetves au lipsitu dela acésta adunare. Capitalulu academieí cresce pe snu ce merge, eara activitatea ei inca se intinde.

Cunoscutulu negutiatoru mare Schossberger din Pest'a, care sia castigatu si nobilitate, earasi a mai daruitu 10 mii fl. la fondulu de sestre pentru fetitiile amplotiloru sermani.

Loteri'a cea mare deschisa cu cateva mii de obiepte daruite din tóte tienuturile Ungariei la fondulu literatiloru maghiari de renume mare avú unu resultatu fórte placutu, ca se adunara dintrins'a cateva mii de fiorini.

Pentru studentii dela facultatea de drepturi inca s'a intemeiatu unu fondu ungurescu.

Pentru cá se'si faca oricine óresicare idea despre starea moralitatii unei capitale precumu este Pest'a, se cuvine a sci, cumuca dela Aprile 1861 si pana la Dec. 1862 au obvenitu la tribunalele judecatoresci ale cetatii 1179 casuri criminale. Cam prea multu. —

— In 8. Jan. banditii depredara post'a ce venia dela Mező Csát luandu 1100 fl. v. a.

Intre Szöllös si Peczeszentmárton nu departe de Oradea lotrii prinsera in 14. Jan. pe femeia unui evreu si ei luara doua mii fiorini. (Magyar Sajtó.)

— Despre caus'a limbei in comitatulu Bihariei avem a se plange asupra unoru egoisti de ai nostri, cari parte vrendu a tamaié pe unii jupani, cu cari nu voru a se strica, parte nepasandule de stim'a si onórea nationala, se lasa indiferentismului, si chiaru si incatu ne concese monarhulu dreptulu de usarea limbei nationale, nu se nevoiescu alu pune in viétia, incatu par'ca vreau ei insii a sterge nnumai impresiunile cele vii ce le facú acésta acuisitiune de limba in poporu si comune, ci chiaru si tóta speranti'a loru de a se poté pune in praesa acestu dreptu. Avemu si barbati zelosi intre oficialii romani, dar', durere, ca unii din ei nu merita din punctulu nationalu neci a porta numele acesta, pentruca nu le pasa, déca si batu strainii jocu de elu. Hei, fratiloru, la ce si priimimu oficiuri pe cont'a natiunei, déca nu representamu cá atari si interesele ei, pe lenga olegamintele de servitiu. Fiti totu servili si nepasatori de a revindeca dreptulu limbei, ca veti priimi remunerarea vulpei impenate si ve vomu arata si noi si ei cu degetulu dícundu: éta bastardulu, ticalosulu, care inca nu sci neci atata, ca personalitatea aceea e mai respectata si inaintea dusimanului si inaintea lunei, care scie cu tóta gravitatea apera oaus'a natiunei sale, pentruca dícu: acesta e omu de caracteru, ear cela unu lingau, o metura, cu care poti sterge or ceti place. Asiá ve trebuie!

AUSTRIA. Vien'a, 24. Jan. Aici deocamdata luarea aminte a publicului este atientata totula lucrurile dietelor provinciale din tierile numite ereditarie. Despre diet'a Ardealului earasi nu mai vorbesce nimini.

Saraci'a este mare si in acésta capitala. Cá o simptoma a crescentei saracie se póte luá si impregiurarea, ca mai vertosu in suburbii carnea de calu are o trecere mare; própseta si afamuta aceeasi se vinde, precumu nu s'a mai vendutu pana acumu.

Chronica din afara.

Bucuresci 14/26. Jan. Astadi adunarea a inceputu insemnatele lucruri ce mai are a faoe scl.

Guvernulu a infaciosiatu cate-va proiepte de lege, intre oari cele mai de capetania sunt pentru instituirea consiliului de statu, pentru desvoltarea institutiunilor municipali si rurale, pentru reformarea legii asupr'a actelor civile, botediu, si cununia, pentru judecatorii de pace, pentru desfintierea

*) Krähwinkelpolitik, pe care D. Gál o parodiá atatu de bine in tómn'a trecuta.

magasiiloru de reserva, pentru constringerea corporale, pentru datorie si in sfarsitu doue proiepte, pentru organizarea cadreloru armatei séu militieloru, facundu servitiulu unui soldatu de 18 ani: 6 in armata, 6 in militia si 6 in reserva.

Dupa acésta au urmatu o desbatere asupr'a votarii venituriloru, si dupa cererea comisiunii s'a amanatu votarea pentru o dí séu doua. Veni apoi desbaterea asupr'a proieptului de lege prin care se cere unu creditu cá se se platésca procentele imprumuturiloru. Se tiene minte, ca adunarea a adaugatu la acelu proieptu unu articlu, prin care numesce si-o comisiune financiaria spre a cercetá starea in care se afla finantele tierei. Ministeriulu a protestatu contr'a modului prin care se numea acea comisiune aratandu ca ea, numita astufelu, ese din drepturile adunarii. Acésta cestiune a deschisu desbateri calduróse, a datu ocaziune a se mai areta desordinea in care sunt finantele si inba a se díce de catra Dn. Panu, ca guvernulu actualu este in contr'a formeloru constitutionali, si se declar'a de D. J. Bratianu, ca steng'a nu va dá nici o par'a unui guvern care, in locu d'a se pune pe lucru pentru a face se se curme desordinile in finantie, nu face decatu a le mari prin modulu seu de procedere. Acésta desbatere a remasu nesfarsita si se voru urmá mane Marti.

„Rom.“

„Independinti'a romana“ ne aduce imbucurátóri'a maniera, ce o aratá D. min de instructiune Gen. Tell intru alegerea rectorelui in locul D Petrovic. A inviatu adica pe profesori spre ai consulta, pe cine se numésca, si profesorii alesera pe D. Cernetescu, si ministru'lu si recunoscu.

Speramu, ca D. ministru va confapfui si la primirea si activarea programei Dsiorei Constanti'a de Dunc'a in interesulu unei solide cresteri a secului femeiescu, care singura e in stare a ne emancipa viitoriulu natiunei de fiorile amenintiarei lui si a regenera starea cea decadiuta, atatu materiala catu si spirituala a poporimei cei ingenunchiate in nepotintia de a se re'naltia mai curundu pe alta cale la consciinti'a de sene si la imbunarea starei lui. Asta este calea cea mai segura si mai scurta de a ne culca sperandu si de a ne sculá viiandu.

— E minciuna scirea „Presei“ din Vien'a, ca Princ. Cuza vré asi da demisiunea. E inse adeveru, ca Rusi'a s'ar dedauná de ne'ncrederea greciloru, candu ar poté reesi cu Princ. Leuchtenberg in Romani'a, dar' ce ar astepta atunei pe Romani'a? —

GERMANIA. Prusi'a. Tóte fractiunile liberale ale dietei se unira in cele mai multe puncte a descoperi regelui in adresa temeinic'a natiunei temere, ca li se amenintia integritatea constitutionei. Vom vedé in Prusi'a or ruptura mare intre rege si cas'a deputatiloru, or consolidarea libertatii nationale pe calea imprumutateloru concesiuni.

TURCIA. Din Constantinopole se scrie, ca Rusi'a a concentratu armata in Besarabi'a si M. S. D. Cuza la Calafatu. Journ. germane demintira o scire de feliulu acesta, Tureii inse trebue se scie mai bine. — D. Negri, agentulu Romaniei in Constantinopole, sosi alalta eri in Brasiovu, de unde póte ca calatoresce catra Vien'a, or Turinu in ce cauza nu scimu.

RUSIA si POLONIA. Incercari necontenite de insurectiune se latira in totu regatulu Poloniei si momentulu erumperei se intetá prin recrutarea din Varsavi'a, de unde se asentara 2000 recruti si dosira inea 1800, fugiendu prin tiéra, guvernulu tramise despartieminte de cazaci prin tóta tiér'a spre a urmari si prinde pe desertori. Prinsorile in care se aflá prinsii desertori numai catu nu se luá in slava de cantecele patriotice nationale ale celoru inchisi. Miscarea luá unu sboru d'in ce in ce mai mare; si polonezii, barbati de incredere, s'au impreunatu cu revolutionarii spre a parasi pasivitatea si a incepe la lucruri organizátore. Intr'aceea cetimu in jurnalele Vienei o depesia telegrafica din Petruburgu, cumca insurectiunea a proruptu in totu regatulu Poloniei in 22. si 23. Ianuariu. In orasia si prin sate au surprinsu resculatii si au omoritu multi soldati, incercanduse a le lua armele. In Varsavi'a fura 30 soldati ucisi si 90 raniti. — Insurgentii fura respinsi pretutindenea cu mare perdere. Trupele s'au concentratu. Legea martiala si starea de asedia s'a prochiamatu in totu regatulu Poloniei.

Petruburgu, 25. Ianuariu. Jurnalulu of. de Santu Petruburgu, reportéza despre revolutiunea din Poloni'a asia: Joi trecura Vistul'a bande de 1000 de feciori catra padurile Natielscu.

Se facura recunósceri prin paduri, se intemplara lupte fórte serióse la Plocu, Plonsk, Radzin, Siedlce. Vineri se intarira bandele pe malulu dreptu alu Vistulei. Unu regimentu ei gonesce. In nóptea din 22. rebelii din Varsavi'a au ata-

catu mai pretutindenea trupele cantonatóre in deosebite despartimente, omorira soldati si navalira prin case. Detacheamentele se putura concentrá si resbate pe rebeli. Perderea trupeloru: 30 morti, (intre cari unu colonelu), 90 raniti, (intre cari unu generalu), perderea rebeliloru e mare, s'a ordinaru concentrarea generala a trupeloru, totu regatulu Poloniei e dechiaratu in stare de asedia.

Dela Viln'a din 22. spre 23. se reportéza, ca o banda numerosa venita din Poloni'a a atacatu trupele cantonatóre la Suratz, trupele se retrasera.

In Varsavi'a nóptea din 22. si 23. se defipsa de nóptea lui Bartholomeiu; la miEDIU de nópte urmá in tóta provinci'a deodata atacarea asupr'a militiei de prin cetati si sate. Soldatii fura surprinsi si sugrumati in culcusiuri; insurgentii aprinsera satele, care se apará cu cerbicia.

In Thorn la graniti'a Polóna-prusiana, se audira faime atitiatóre despre concentrari, dar' nemicu autenticu. Acestea sciri telegrafice ni le aducu jurnalele de Vien'a, cu tóte, ca liniile telegrafice catra Krakovia sunt derepanate. Primavér'a se apropia cu prenucii sangeróse. —

Unu Telegramu din Lemberg in Botschafter, care insciintiéza intrerumperea comunicatiunei telegrafice si a drumuriloru de feru pe 3 locuri adauge, ca la Scalat fugira preste 800 recruti refugiti pe pamentu austriacu si fura primiti cu primire de óspeti.

ITALIA. Turinu, 25. Jan. Guvernulu se totu constitue in leintru. V.-admiralu di Negro se denumi de ministru de marina si Marquis Pepoli, min. de comerciu, se crede, ca va merge la Petruburgu de solu. — Garibaldi, provocatu a primi presidiulu comitetului nationalu romanu din statulu papei, se dechiará, ca priimesce si se provóca la patriotismulu Italiei pentru resolvirea cauzeloru ei; intr'aceea se scrie, ca numitulu comitetu 'si continua suptu prim'a s'a constitui activitatea.

Subscriptioni nationale pentru domolirea si stingerea brigantagiului, bandeloru reactionare din Itali'a de sud, se facu mereu, ear' in caus'a romana ministeriulu de acumu se totu codésce a mai fortiá negociatiuni, cari nu i promitu nescari perspective de solutiune dorita.

FRANCIA Parisu 25. Jan. Imperatulu impartí adi premiele la cei, ce esclara cu obiectele tramise la espusetiunea din Londonu. Princ. Napoleonu citi reportulu si Imperatulu impartí crucile legiónei pe onóre; d'fóundu intre altele: „Eata ca s'a facutu fapta invasiunea acésta infricosiata pe pamentulu britanicu (ad. cu industri'a); sum fericitu a premia pe cei mai bravi.“ Lauda apoi spiritulu libertatii englese si díce, ca libertatea conceputa asia cum se concepe ea in Angli'a nu ruinéza, ci imbunatatesce. Din tóte cele díse se vede, ca cordialitatea intre Françi'a si Augli'a a prinsu afunde radacini. — Se vor pune la proba in tóte porturile de resboiu tóte intariturile, cá se se védia, unde face trebuintia de ameliorari.

ASIA. Caus'a cu cupol'a santului mormentu la Ierusalim eara a devenitu maru de cérta, cá in a. 1853. Scimu, ca catastrof'a resboiului orientalu si crimeanu si a luatú inceputulu din cért'a acésta. Acum jurnalulu Françiei „La France“ scrie, ca dupa conventiunea facuta la Constantinopole atatu Françi'a catu si Rusi'a tramisera cate unu arhitectu la Ierusalimu spre a combina unu planu de restaurarea cupolei santului mormentu. Acesti reprezentanti inse nu se putura intielege asupra unoru dispusetiuni ale planului, fiinduca patriarculu grecu a aflatu planulu a fi prea favorabilu intereseloru relegióse ale latiniloru, si „La France“ díce, ca acésta cestiune va fi supusa la noue conferintie.

AMERIC'A. New-York 9. Jan. La Vicksburg, fortu alu federalistiloru insurgenti, tienú o lupta desperata intr'o septemana intréga si fini cu daun'a federalistiloru. Siantiuri si baterii se asaltara, se luara si earasi se reocupara. Perderea federalistiloru fú 5000 feciori si doi generali, cari cadiura pe campulu luptei. Catu de degeneratu e genulu omenescu, unu singuru statu se afla, cá garantia a libertatii lui, statulu republicanu alu Nordamericiei, si hidrele aristocratice, cari nu potu suferi stergerea sclaviei, se opunu desperate spre ai nimic fundamentulu libertatii, stergerea sclaviei. La Nashville alta lupta tienú 5 díle, si fini cu retragerea federalistiloru dupa o perdere, cá la 6500 morti si raniti.

In Meico trupele franceze inaintara la Puebla invingátorie, au inse mare opunere la meicani. Se pare ca espeditiunea europeana la Meico e calculata numai, pentru cá din lupt'a americaniloru se se midiulócésca unu resultatu favoritoriu principiului celu profitéza suveranii europeni, adica principiulu monarchicu. — Se si scrie, ca Françi'a propune la resbelantii staturiloru americane nescé midiulóce de impacare cu salvarea onórei ambeloru parti. —

28463/1165. 1862. Publicare.

Prin legea din 13. Dec. 1862, ce cuprinde unele modificatiuni ale legii de competintia (Gebühren-Gesetz) din 2. Augustu 1850, publicata prin fôia legil. imper. bucat'a XL 1862 Nr. 89 in 16. Dec. 1862, si prin normativulu esecutivu, emanatu pentru acêsta in 20. Dec. 1862 (publicatu prin fôia leg. imper. bucat'a XLV Nro 102 in 28. Dec. 1862) au intratu urmatorele insemnate schimburi:

A) in privintia catra mesur'a de pana acumu, dupa care se luá competintia de ecuivalentu;

B) in privintia catra altele persóne, care pana acumu nu erau supuse ecuivalentulu de competintie;

C) in privintia catra averea misicatória, care pana acumu nu érá supusa competintiei;

D) in privintia catra liberarea de pana acumu a persóneloru indatrate la competintia de ecuivalentu dela diumetatea competintiei ordinarie la stramutari de avere.

Acestea sunt:

ad A. Incepu delu 1. Ianuariu 1863 mesur'a competintiei de ecuivalentu pentru lucruri nemiscatória se redicá dela 2 % alu valórei la 3 percentu alu aceleiasi valóre, si ecuivalentulu é a se demesurá dupa mesur'a acêsta numai pentru timpulu inca restantu alu deceniulu curgatoriu pana la 31. Oct. 1870.

La lucrurile acelea nemiscatória, care si pana acumu stá suptu ecuivalentulu de competintia, nu se face noua fasiune a averei nemiscatória ce fú fasionata pentru period'a 1861, pana la 1870, neci o noua mediolocire a valórei, ci singuru numai competintia cea vechia se va redicá potrivit.

Deci competintia, care dupa mesur'a cea vechia se maresce numai cu o diumetate, si dela sum'a astufeliu crescuta se va computa aruncatur'a, care prin legea din 13. Dec. 1862 se marí dela 15 la 25 %.

Competintia crescuta, ce cade pentru lun'a lui Ianuariu 1863, precumu si aruncatur'a trebuie se se platésca deodata cu rat'a, ce trebuie se se dé in patrariulu II militariu 1863.

ad B si C. Dupa legea din 13. Decem. 1862 se modificá positiunea tarifala 106 lit. D, precumu urméza:

„Unu ecuivalentu de competintia percentuala pentru fiacare diece ani de posedere, au a respunde dupa avere:

„1. Tóte fundatiunile, beneficiile, besericele, comunele besericesci si mirene, reuniunile, institutetele si alte corporatiuni si societati, a caroru membrii nu au vreo parte din fondulu averei comunalu

a) din lucrurile nemiscatória dela valóre 3 %.

b) din lucrurile misicatória dela valóre 1 1/2 %.

„Intreprinderi cu actii si alte societati industriale, déca partasiloru acelora le compete o parte din fondulu capitalu alu averei comune, dela valórea lucrurilor nemiscatória 3 %.

Anotatiunea I.

„Ecuivalentulu de competintia nu se aplica la societati pentru castigu comunu, care se infintiaru numai pe viati'a partasiloru séu pentru erediiloru, séu care se infintiaru pre unu timpu determinatu si nu mai lungu de catu 15 ani.

Dupa determinatiunea acêsta voru fi supuse dara pe viitoriu eompetintiei de ecuivalentu d'impreuna cu aruncatur'a de 25 % nunumai fundatiunile, beneficiile, besericele, comunele besericesci si mirenesci, ci si tóte reuniunile, institutetele si alte corporatiuni si societati, inca si intreprinderile cu actii si tóte societatile industriale, déca in favórea loru nu se va poté pretinde vreo determinatiune esceptionala a legi.

Asemenea determinatiuni esceptionali cuprinde legea in

Anotatiunea II.

„Dela ecuivalentulu de competintia sunt liberati:

„a) lucrurile nemiscatória, a caroru proprietate compete ne'mpartita unei comunitati, dreptulu inse de folosire din acelea séu de intrebuintiare é legatu nedespartitu cu alte drepturi separate si posesiuni disponibile de pamentu si de casa, si inca si atunci, candu dreptulu acesta dela vreo posesiune de pamentu séu casa se póte transpune pe alt'a (posesiune) cu séu fara aplacidarea derogatoriála.

„b) Tóte acelea lucruri nemiscatória, care nu se afla supuse contributiunei de pamentu si edificia.

„c) Lucrurile celea misicatória ale besericeloru si caseloru de rogatiune, care sunt destinate servitiului Dumnedicescu.

„d) Lucrurile misicatória ale fundatiuniloru spre scopuri de instructiune de binefaceri si umanitate.

„e) Posesorii de atari beneficiari, ale caroru venitu curatu anualu nu trece preste 315 fl. v. a. sunt personalu eliberati dela depunerea ecuivalentulu de competintiei; totusi déca intregirea congrui se tiene de vreunu fondu, atunci ecuivalentulu e de a se respunde din fondulu acest'a.

Decumva se afla vreo eliberare legala d'in vreun'a d'in susu adusele esceptiuni legali, si adeva:

a. a) preste totu, séu numai interimalu (pana la unu timpu intremediariu mai tardiu, dupa cumu acêsta se desemnéia mai de-aprópe pr'in urmatórea sectiune ad D.

b. b) séu in privintia averei misicatória,

c. c) séu in privintia numai a unei parti d'in averea misicatória, atunci aceea (eliberarea) trebuie se se pretinda pana la 15. Februariu 1863 st. n. si adeva:

ad a. a) prin un'a copia a statutulu reuniunei séu a contractulu societatiei vidimata pre calea judecatorésca (libera de tapsa)

ad b. b. si c. c) pr'in prescria fasiune positiunea 11 si 12 d'in care se afla la fiacare oficiu de dare (Steueramt) blanchete de vendiare in trei limbi ale patriei; asupra carora are a decide directiunea finantiala de cercu in prima instantia.

Fara esoperarea recunóscerei acestei eliberari legale d'in partea derogatorie care totudéuna trebuie se se exprime espresu si se se faca cunoscuta partitei, nemini d'in asemeni persóne espresu desemnate in lege nu 'i é iertatu a pretinde pentru sine o atare eliberare.

Deci cu acêsta se provóca tóte, si adeva:

I. Comunele, besericele, fundatiunile si beneficiile, care pana acumu stá supuse la ecuivalentulu de competintia, se si fasionaze de aci inainte si averea loru cea misicatória, dupa starea ei din 1. Ianuariu 1863 pre blanchetele memorate, pana la 15. Februariu 1863 st. n.

II. Tóte reuniunile, institutetele, corporatiunile si societatile de altu neamu, cari sunt obligate pr'in legea cea noua la respunderea competintiei, apoi intreprinderile cu actii si societatile industriale obligate singuru numai spre fasionarea averei loru celei nemiscatória, au a si fasioná:

a) averea loru cea nemiscatória dupa prescriesele sectiuni 1, 2, 3 si 5 din inaltilu emisu alu minister. de financia din 30. Martie 1862, precumu:

a. a. case, bucati de pamentu de totu soiulu, d'impreuna cu drepturile tienetóre de ele, d. e. drepturi de moraritu si breraritu si altele, deosebitu dupa positiunea si numerulu loru.

b. b. valórea caseloru si a drepturiloru cu acestea impreunate, venitul curatu séu darea de pamentu cea mediolocita pentru fia-care bucata de pamentu separatu.

c. c. Venitul dela fia-care obiectu in restimpulu celu d'in urma de 10 ani 1852 pana la 1862, séu celu puçinu dela timpulu castigului de posedere de pana acumu é a se fasioná separatu de fasiune pr'in o aclusa la celu mai deaprópe oficiu perceptualu, la care trebuie ele a respunde darea dirépta.

Oficiile perceptuale sunt indatorate a dá desluciri pentru formulariulu prescriu toturoru aceloru partisani, cari concurgu pentru aceea, (pag. 260 si 274 a fôiei legiloru provinciale din 1852, aflatóre in tóte comunele la antisti'a locala.)

b. Dar' reuniunile de totu soiulu, institutetele, corporatiunile si societatile de altu soi mai au de a fasioná inca si averea loru cea misicatória pana la 15. Februariu 1863 prin blanchete ce se afla de vendiare la ver-ce oficiu de dare (totu atat'a, déca le compete loru o eliberare séu bá).

c. Eliberarile aratate suptu a, b, c ale susu citateloru determinatiuni esceptionali, sunt a se pretinde in fasiunea preste averea nemiscatória séu prin suplici speciale fara timbru; 'acelea de suptu c si d, inse in fasiunea pentru lucruri misicatória suptu positiunea 11.

ad D. Tóte acuisitiunile (Erwerbungen), cari dela 1. Ianuariu 1863 incepu, se voru face din partea vreunei persóne obligate la competintia de ecuivalentu prin cumparare, schimbare si premiare, sunt subordonate de aci inainte competintiei ordinarie pentru „afacerile juridice ale acuisitiuniloru“;*) inse asemenea posesiune se va supune pe viitoriu oblegamintei pentru respunderea ecuivalentulu de competintia numai dupa decurgerea anulu alu diecelea, computanduse aci timpulu, d'in care a ajunsu visteria statutulu dreptulu, de a pretinde competintia ordinaria dela castigulu averei.

Acuisitiunile de soiulu acest'a, cari se facurá inainte de 1. Jan. 1863 din partea aceloru partite, care sunt pe viitoriu supuse la ecuivalentulu de competintia in urm'a legi din 13. Dec. 1862 sunt de acumu a se fasioná, eara competintia se va demesurá numai dupa decurgerea timpulu de posedere, celui de diece ani.

Spre scopulu eliberarei interimali trebuie se se aclude fasiunei o copia din acelu documentu legalu, pre care se radimá acuisitiunea.

Acêsta eliberare nu privesce persónele obligatóre spre competintia ecuivalentala, cari avurá a respunde mai inainte o atare competintia pentru curgatórea perioda decenala 1860/70.

Déca s'ar pretinde eliberarea interimala a competintiei dela lucruri misicatória, cari inca nu se afla diece ani in posesiunea fasionariulu, apoi é a se enumerá valórea suptu positiunea 12 a chartiei de fasiune si dovada pentru pretensiune are se se presteze in modu de incredere.

Publicarea de susu se aduce prin foile publice la cunoscentia toturoru acelora, pe care 'i atinge, si o alta provocare oficiala nu este de a se asteptá. Partitele negligente voru avé a si ascrie numai insusi urmarile legali. Sibiu in 14. Ianuariu 1863.

2-3

Dela directiunea de financia provinciala c. r.

*) Rechtsgeschäft des Erwerbes.